

# EDINOST

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

• V edinosti je moč •

«EDINOST» izhaja vsako sredo; cena za vse leto je 4 gld. 40 kr., za polu leta 2 gld. 30 kr., za četrt leta 1 gld. 20 kr. — Posamezne številke pri upravitelstvu in po tržakah v Trstu se dobivajo po 8 kr. — Naročnine, reklamacije in inzertate prejema Upravitelstvo «via Zonta 5».

Vsi dopisi se pošiljajo Uredništvu «via S. Lazzaro» Tip. Hmala; vsak mora biti frankiran. Rokopisi brez posebne vrednosti se ne vračajo. — Izjeme (razne vrste naznanila in poslanice) se zaračunajo po pogodbi — prav cenó; pri kratkih oglasih z drobnimi črkami se plačuje za vsako besedo 2 kr.

## Volilcem V. okraja tržaške okolice.

11. t. m. ste uže zopet poklicani na volišče na Občine.

Ker je podpisnemu odboru znano, da ste se uže dogovorili glede kandidata in ker odbor ne nasprotuje mnenju večine volilcev, ter je tudi on sprejel onega kandidata, zatoj odboru ne ostaje drugega, nego da Vam priporoča gorko: volite složno kandidata, kateri je uže obče znan mej Vami in ne dajte se zapeljati od onih, ki bi radi zasejali mej Vas neslogo, da bi toliko lažje dosegli sebični svoj namen.

Pridite vsi k volitvi in ako hočete kaj pozvedeti o kandidatu, oglašite se na volitve dan pri zaupnih možéh našega društva, ki bodo pričujoči na Občinah.

V Trstu, 5. septembra 1881.

Odbor polit. društva „Edinost“.

## Deželni zbori.

Poreški deželni zbor se je odprl 23. prošega meseca z navadnim formalnostmi. V drugi seji so se izbrali finančni, šolski, petičijski odsek. Temu zadnjemu odseku se je izročila tudi pritožba glasovitega Čudra zoper deželni odbor, ki ga je odstavil iz službe. Radovedni smo, kako se ta stvar razreši.

Znamenita je bila tretja seja dne 27. avgusta. V njej je namreč interpelliral dr. Costantini s tovariši vladnega komisarja tako le:

1. Ali je cesarske vladni znano nekaterih profesorjev pazinske gimnazije v politično-narodnej zadevi malo korektno postopanje, pod katerim zelo trpi učencev navedenost in disciplina, spoštovanje do gimnazije in deželne socialne zadeve?

2. Ako so vladni znane omenjene nenaravne in s podučevanjem nevmajajoče se razmere, ali ima voljo, ukrenoti zadnje naredbe, da ta gimnazija v prihodnje ne bo terišče obžalovanja vrednih dejanj, ognjišče političnih strasti mej prebivalstvom, i da zadobi zopet tisto spoštovanje, katero je moralnemu vspehu nepogojno potrebno?

Mi se tej interpelaciji prav nič ne čudimo, ker dobro vemo, kam meri deželnega zbora večina, ki nikakor ni glasilo večine prebivalstva isterske dežele; ker je nam tudi znano, da so profesorji na pazinske gimnazije zvesti Avstriji i dobri rodoljubi, ki ne hodijo Irredenti na roko. — Prav dobro vemo, kam pes taco molli i le vprašali bi, kaj pa Čuder? Ali ne bo nobene interpelacije o njem, ki je poreški deželni odbor tako grdo umazal?

Prestopivši na dnevni red je zbor sprejel v drugem i tretjem branju te-le zakonske načrte:

a) uvedbo neodvisnih, stalnih deželnih in občinskih davkov od opojnih tekočin in piva pri prodaji na drobno in povzivanju;

b) uvedbo uredskih zajmov na breme občin, da se poplačajo njih dolgov, ki so iz imen zasebnega civilnega prava nastali ter so eksekuciji podvrženi;

c) premembo zakona o varstvu divjačine.

Nazadnje so se brez ugovora potrdili računski sklepi let 1879 in 1880.

Goriški zbor, tretja seja.

Predložil se vladni načrt zakona, glede varstva ribjega lova.

Vladina predloga, glede spremembe domovinskega zakona in ustanovitve okrajnih zastopov, izročila se pravnemu odseku v pretres.

Vladni predlog zakona, zastran posilnega nalaganja doklad, da se poplačajo občinski, iz nejavnih imen izvirači dolgov, sprejme se brez promembe.

O prošnji kanalskega županstva, naj se razdeli občinska zemljišča Gorenje vasi, prestopi se na dnevni red.

Načrt zakona o razdelitvi zemljišč občine Pliskavice in Kosovelja se sprejme po predlogu deželnega odbora.

Ustanovi se ena štipendija z 400 gld. za mladeniča, ki bi se učil na Dunaju rezljarstva in strugarstva, in druga z 300 gld. ki bi se tudi na Dunaju učil pletenja košev in obdelovanja bek, vsacemu se dovoli še 12 gld. za vpisnino in obrabo orodja.

Odboru za morsko kopelj v Gradu se dovoli 400 gld. podpore.

Potem se potrdi načrt zakona, vsled katerega se dovoljuje nekaterim davkarskim občinam, da se ustanove ko samostojne občine. §. 1. tega zakona se glasi tako le: Davkarskim občinam Sežani, Lokvi, Povirju, Merčem, Štor-

jam in Kazljem je dovoljeno, da se smejo ločiti od sedanje krajne občine Sežanske, ter se ustanoviti: a) davkarska občina Sežana sama zase kot županija; b) davkarska občina Lokve tudi sama zase kot županija; c) davkarski občini Povir in Merče skupaj kot ena županija z županijskim sedežem v Povirju; in d) davkarski občini Štorje in Kazlje skupaj kot ena županija z županijskim sedežem v Štorjah.

Ko se več računov in proračunov še potrdi, sklence se seja.

## O sedanjem političnem položju na Kranjskem.

Z Dolenjskega 28. avgusta.

V nemškem jeziku se glasi nek pregovor nekako tako-le: »Božji mlini sicer počasi meljejo, pa dobro in drobno.« Kar trdi ta izrek o božjih mlinih, to bi jaz hotel obrniti na mlino naše sedanje vlade. Njeni mlini res počasi meljejo, in želja je vseh njenih prijateljev, mej katerimi so Slovenci najzvestejši in odkritosrnejši, da bi tudi dobro mleli in vzlasti nam Slovencem kaj dobre moke zmleli. S temi vrsticami bi jaz rad najprej dokazal, (sicer ni zelo potrebno, ker dejanja jasno govoré), da mlina sedanje vlade res počasi meljejo; potem si bom prizadeval povedati, da pa vendar drobno meljejo.

Enakopravnost, ki se nahaja tudi v koleskih mlinov sedanje vlade na Kranjskem, še nikako ni izvršena. Kako je s slovenskim uradnim jezikom pri sodnih, o tej žalostnej zadevi nečem govoriti. Poštenje in omikanost sodnijskih uradnikov na Kranjskem je vzrok, da novine ne poročajo še o drugih enakih slučajih, kakršni so se v Metliki godili, kajti znan odlok najvišjega sodišča daje slehernemu sodnijskemu uradniku povod, da lahko zametuje slovenske vloge. Pri političnih uradih pa delajo uradniki navadno tako, kakor se jim ljubi, t. j. tisti, katerim se je slovenščina več ali manj priljubila, nekoliko jo rabijo (prav za prav le malo) pri vnanjem poslovanju, dočim se je pri notranjem ogibljuje. Nahajajo se pa še političnih uradov načelniki, kateri so slovenščini naravnost protivni, skoraj tako, kakor so bili pod prejšnjo vlado. Večkrat se čuje še, ko bi treba bilo na slovensko vlogo dati slovenski odlok: »Bei uns wird nur deutsch amtirt.« So pa tudi uradniki, kateri so pra-

vine slovenščine nezmožni. Dela se pa nič ne, da bi se ti uradniki našega jezika dobro naučili. Ako bi, tako sem si mislil, naša uradna »Lai-bacher Zeitung« izhajala izključljivo ali vsaj na polu v slovenskem jeziku, imeli bi potem naši uradniki priliko, učiti se iz nje slovenščine. Nekaj malega bi tudi koristilo, ako bi se vsaj uradna naznanila priobčevala v uradnem listu v obeh deželnih jezikih. A to lepo navado imajo le črnomaljski uradi, kakor nam »L. Z.« svedoči.

Z šolstvom na narodni podlogi tudi ne napredujemo, dasi se o nazadku ne more govoriti.

Narodne šole dobé (namreč nekatere dvo- in trirazrednice) v bodočem nekoliko več nemščine, ker je bil nemškutarski deželni odbor to željo izrekel, čemer je bilo nekoliko tudi c. kr. deželno šolsko svetovalstvo pritrldilo. Na ljubljanskih učiteljskih so se nekateri nemškutarski učitelji (in eden narodni) tudi nekoliko upirali uvedbo slovenščine, s kakošnim vspehom, to še ni znano. Da bi se v srednje učilnice v bodočem šolskem letu kaj več slovenščine uvelo, o tem še tudi ni sluha ne duha. Da bi dobila Kranjska narodnega deželnega nadzornika za ljudske šole, o tem se je nekaj govorilo, a zopet vse potihnilo.

Kranjskim narodnim deželnim poslancem bode velika muka, iti 24. sept. v deželni zbor in tu se posvetovati o blagosti dežele z možni, kakršni so: Vestenec, Kaltenecker in drugi, o katerih je ves svet prepričan, da jim je edino za nemštvo in za njih gospodstvo mar. Ta korak storé naši poslanci pač le v ladi na ljubo, ker od nje pričakujejo, da vsaj v bodočem letu kaj dobrega za Slovence zmleje. Slabe nastopke bi pač to imelo, ako bi sedanjí kranjski deželni odbor še leto dni funkcioniral. V bodočem letu se imajo n. pr. naše šolske gosposke prestrojiti, n. pr. c. kr. deželno šolsko svetovalstvo in okrajni šolski svet. Pri sestavi teh šolskih korporacij sodeluje deželni odbor na Kranjskem v veliki meri. On pošilja v deželno šolsko svetovalstvo svoja dva zastopnika in nasvetuje tudi vladí dva zastopnika učiteljskega stanú. V okrajno šolsko svetovalstvo pa imenuje dva zastopnika občin. Vsa ta imenovanja bi nemškutarski deželni odbor izvršil na korist nemškutarske stranki v deželi.

Imenovanje deželnega glavarja za Kranjsko je sedaj manj važno, kajti v bodočem letu bodo vsekako nove volitve, torej tudi imenovanje novega glavarja.

## Podlistek.

## Delo sv. Cirila i Metoda.

V spomin 5. julija 1881.

Spisal Jaromir Volkov.

II.

(Dalje.)

V tržaški «Edinosti», štev. 26. od 29. junija, pisal je o tem potovanju g. C. tako-le:

«Danes so stopili v večno mesto romarji vseh slovanskih rodov; prišli so iz širnih pokrajin, od bregov Veltave in Visle, Save in Drave, od obal jadranskega morja, iz onih dežel, ki so nedavno strle turškega robstva žuleče okove ter gledajo veselim očesom v lepo, blagonsno bodočnost. Poleg visocega kneza koraka prost kmet, poleg slavnega učenjaka mož, kateremu je neznano, kaj se godi po svetu, pozna le tiho dolino, v katerej stoji njegova hiša. Zbrani so iz polovice Evrope vsi stanovi slovanskih rodov v zlogi i ljubezni; vsem bije v prsih plemenito srce, vse navdušuje ena misel, ena želja; vsi pošiljajo k Bogu gorečo prošnjo: Gospod, usliši našo molitev, da bo v naših zemljah zopet en hlev i en pastir, kakor za časa naših blagovestnikov sv. Cirila i Metoda.

Verska razdvojenost je bila ter je Slovanom še zdaj največja nesreča; ona je šiba, ki nas je krvavo tepla sto i sto let; zasejala je mej bratovske rodove seme obžalovanja vredne svade;

dala nas najhujšim sovražnikom v železne roke, ki nas so stiskale i trle, da smo trpeli na vseh udih neizmerne, nedopovedljive muke. Žalostna je bila osoda tolicege, tako razumnega i plemenitega naroda, ker na lastnej širnej zemlji po večem ni bil lasten gospodar, ampak služil je ptujcem ter prelival drago kri, da je svoje zatiralce branil silovitih napadov divjih rodov, ki so vrelí iz Azije; da, še danes se mora z uma svitlim mečem bojevali za prirojene pravice.

Od tiste dobe, kar je prelomil Svatopluk šibke šibice, živel je v temi, v groznej temi! Danes mu rumeni zarja ter ga kliče na delo. In on se probuja i mane oči; solnce mora zasijati i pozlatiti njegove gore! Čas je, da se mu vrne stara moč, da vstane, ide na delo ter sveto služi svetemu domovini.

Romarji, ki so danes stopili v večno mesto, katere sprejme sv. Oče, i ki od njega prinese blagoslov vsemu slovanskemu svetu; zde se nam podobni romarjema sv. Cirilu i Metodu. Ta dva sveta moža sta prišla v Rim zatožena, a vrnola sta se opravičena i čista, sam papež ju je očitno pohvalil z besedami: »Liberas slavicas jure laudamus.« — Naši romarji sicer niso zatoženi, ampak presrečno i z velikim veseljem bodo tam sprejeti, oni niso prišli v Rim opravičevati se, ampak zato, da izrekó sv. Očetu vseh slovanskih narodov zahvalo za dobroto, katere izvirajo iz papeževe enciklike o sv. Cirilu i Metodu. Kakor sta se iz Rima vrnola slovanska apostola z velikim vspehom, enako se vrnó tudi naši romarji; prijateljska vez, katero so mej sabo sklenoli, tesnejše bo vezala vse slovanske narode; pomirljivi duh, kateri v Rimu njihova srca napolni, blagodejno bo veléč vse širne pokrajine slovanskega sveta, ogreval vse katoličane ter tajal ledeno steno, katera stoji še mej njimi i pravoslavniimi Slovani. Gorki žarki pomirljivosti i sprave morajo razstopiti to

nenaravno, nesrečno steno, ker jo je postavil zavisti i dražljivosti hudobni duh; kar je sovraštvo postavilo, to mora ljubezen podreti; sovraštvo rodi le zlo i gorje, ljubezen veselje i blaženost. Iz te resnice je Slovanstvo tisoč let zajemalo prebitke skušnje i čas je, da spregledamo i popravimo, kar smo zagrešili. Široko je polje, žetev Logata, na delo se srpom sprave, pomirljivosti i ljubezni! Most se mora postaviti čez deročo reko, ki loči pravoslavne od katoliških Slovanov; delo ni nemogoče, postavljena sta uže na obeh obrežjih dva najtrdnjša slebra: sv. Ciril i Metod.

Slovanski romarji so obhajali v cerkvi sv. Klementa tridnevnic i sicer: 3. 4. i 5. julija. Tukaj na grobu sv. Cirila se je čitala skozi tri dni slovanska liturgija 3. 4. i 6. julija i slišali so Slovanje propoved (pridigo) vsak v svojem jeziku govoriti. Iz mej vseh slovanskih propovednikov, zbranih v Rimu, odlikoval se je najbolj Nj. prevzvišenost, vladika Strosmajer. Govoril je raz prižnice v cerkvi sv. Klementa na prvi veliki praznik sv. Cirila i Metoda. Tu nemamo prostora, da bi mogli njegov prekrasni govor v celoti priobčiti. Po izjavi našega rojaka in romarja, govoril je vladika Strosmajer mej drugim tudi te-le ozbiljne reči:

«Narod, ki ne slavi svojih zaslužnih mož, ni vreden, da bi živel. I če imamo mi Slovani koga čestiti, moramo čestiti pred vsem sv. Cirila i Metoda, katera sta zapustila svojo majko i domovino, ter se napotila v čisto neznane kraje oznanjati onim, ki so bili še v temi, pot do božje luči. Prinesla sta sv. vero, vsacemu narodu najvažnejšo i najsvetejšo reč. Praša se pa zdaj: katero vero sta nam prinesla sv. blagovestnika, vztočno ali zapadno? To je prašanje, ki je zlasti mej našimi najbližnjimi brati, mej Srbi, zdaj na dnevnem redu. Jaz pravim, dokler zgo-

Vidi se tedaj, da mlini sedanje vlade Slovencev še niso začeli mleti. Sicer spadajo pa Slovenci med tiste potrpežljive ljudi, kateri radi in voljno moke čakajo. Pa vendar se nahajajo še možje v uradnih krogih, kateri te potrpežljive Slovence silno prezirajo. Tako dobri državljani, kakor smo Slovenci, vredni so vendar, da bi se z njimi lepše ravnalo. Glejte no lojalnosti in zaupanja Slovencev do sedanje vlade! Velika vrsta vseh slovenskih časopisov izraža silno simpatijo do nje, berite prvi naš dnevnik, berite organ našega prvaka in druge slovenske novine, kako polni so udanosti do mlinov sedanje vlade, ki so jim vendar do zdaj še tako malo moke zmleli! Nekaj dobrega ima sicer res to, da se tako počasi in previdno dela; kajti recimo, da bi nam vlada vse šole in vse zavode poslovenila na enkrat; na mesto Taaffe-ja pa naj bi prišel Herbst ali kdo drug ustavoverec, ki bi vse zopet ovrgel, kar je Taaffe storil; britko bi nas to zadelo! Pri sedanjem sistemu smo Slovenci toliko na boljem, da se nam časopisje naše več tako obilno ne konfiscira, in da se Slovencev, ki so v javnih službah, ni bati, da bodo radi narodnosti, radi svojega političkega prepričanja proganjani, kakor se je žalibog, to prej godilo. Te vrstice sklopam s to željo: *Mlino sedanje vlade naj le mlejejo drobno, a vendar nekoliko hitreje, da bi Slovenci vendar enkrat uže nekoliko državne moke dobili!*

## Dopisi.

V Trstu, 5. septembra.

(Volitev v V. okoliškem okraju. — Naša dež. vlada. — Tržaška razstava.)

Pisali smo o svojem času, da je dež. vlada izrekla, da za zdaj ne razpiše nove volitve v V. okraju, ker noče prav dati mestnim očetom, kateri niso hoteli potrditi poprešnje volitve. To vse je resnica, katero lahko spričata predsednik »Edinosti« in pa odbornik St.

A kako iznenadjeni smo, ko čitamo razpis volitve za V. okraj! Pozvedali smo, kako se je to zgodilo in zvedeli smo iz najboljših virov to le: Oni gospod, kateri se hvali, da ima V. volilni okraj v svoji oblasti, in da nobeden ne sme voliti drugače, nego po njegovem receptu, oni gospod je toliko časa moledoval okoli namestništva, dokler se mu je spopolnila želja in je bila razpisana volitev. — A zakaj se gospodu tako mudi? — On hoče sedeti za večne čase v mestnem starešinstvu, in ker mestu ne zaupa toliko, hoče si uže zdaj zagotoviti 5. okraj s tem, da spodkopa upliv društva »Edinosti« in odstranja vsakega takega kandidata, kateri bi hotel stalno sedeti v omenjenem okraju. Odbor »Edinosti« je v tej zadevi pozvedal in sklenol, kar je dobro; volilci sami so tudi uže izrazili svoje mnenje, in to je tudi društvu »Edinosti« mero dajno; naj torej volilci volijo po svojem prepričanju in kakor so uže sklenoli. A deželna vlada bi bila to pot gotovo zaslužila malo lekcije, kajti s takim postopanjem je razžalila večino volilcev in društvo »Edinost«. Treba, da si dobro zapamtimo to brezobzirnost in da se drugi pot ravnamo po svojem boljšem prepričanju. Naša dež. vlada sploh čudno postopa: Slovence bi rada imela na svoji strani, a ti morajo biti krotki, brec mirno trpeti, in kadar so stvari dovršene, potem naj Slovenec gleda, od koder je prišel: »Der Moor hat seine Schuldigkeit gethan, der Moor kann gehen«. Sredstva, s katerimi pa izvršujejo tukaj namere ministerstva, katero hoče uvesti enakopravnost, pač so taka,

da bi se jih ne moglo posluževati nikako politično društvo. A za danes še molčimo o tej kočljivi zadevi; pride čas, ko bomo govorili glasneje in obširneje. Samo še alijance z Italijo potrebujemo v Avstriji, za drugo je tukaj na Primorskem uže preskrbeno, da Slovencev ne zraste greben in da bodo odrešeni oni še neodrešeni. Mi nemamo navade napadati brez tehtnih uzrokov; toliko več pa so veljavne priče, kadar jih javimo.

Kakor se sliši, mogoče je, da bo razstava odložena; tukaj ni nič pravega veselja do razstave, saj tržaške trgovine razstava ne utegne povzdignoti; na druge bolj važne in potrebne reči, tako menijo večaki, morala bi misliti naša dež. vlada, katera je prva začela to misel širiti. Teško, da bo razstava kaj posebnega; a vresničiti se vendar utegne, saj je na nebu razstave vse polno lepih zvezdic, po katerih hrepene prazne luknje mnogih tržaških frakov in zatorej se utegne vendar najti potrebni denar in potrebno osolje, katero stvar dobro ali slabo vredi. Teško pa bo de v resnici vse napraviti do avgusta prihodnjega leta, in prav zato se morda utegne stvar zakesniti do spomladi 1883. Da pa razstava vendar utegne koristiti Trstu, to je: posebno hotelirjem, delalcem, malim trgovcem itd., to se ne more zanikati, in nizko, delalsko ljudstvo v Trstu zdaj potrebuje zaslužka. Zato pa ne smemo biti nasprotni razstavi in to iz čisto lokalnih obzirov, ker veseliti nas mora, ako dobi mnogo naših delancev in obrtnikov mnogo zaslužka. To je vse, kar nas vodi, da odobravamo razstavo, akopram mislimo tudi mi, da si nekateri krogi ne pridobé s to idejo onega priznanja, po katerem hrepene.

Z dolnjega Krana 29. avgusta.

Kaj je to danes v Brestovici? vprašal bi bil včeraj tujec ondot memo gredoč. Možnarji pokajo, veselo zvonjenje se razlega po dolini, vse polno zastav in zastavic vihra z vseh višin in z najvišjega stožja cesarskega pred praznično opravljeno cerkvijo je napravljen zelen šator, v katerem stoji na pogrnem odru miza in na njej tintnik. Ljudi se zbira nenavadno obilno, odlična gospoda dohaja — duhovniki in svetni — iz Gorice. Okoli 9<sup>u</sup>, ure hiti množica na jutrovo stran vasi, kder stoji tudi uže čedno oblečena godba iz Tržiča (Monfalkona). Na čelu vsem pa je občinski zastop in g. vikar. Čakat so šli c. k. okrajnega glavarja sežanskega gosp. viteza Bosizja, ki je imel priti pripet »zlati križec za zasluge« brestovski g. vikarju Jožefu Kumarju. — Pač — tudi v stranskej, samotni dolini, tudi v tihej Brestovici so zasluge mogoče — ne sicer umetno povečkane, kakoršne se mnogokrat velikim raznašajo po časnikih in razglašajo z velikim bobnom, ampak ponižne, kakor vijolica, vendar pa resnične in zdatne. Osemnajst let je g. vikar K. v Brestovici; mnogo je storil za olepšanje obeh cerkv (v Brestovici in Selu) mnogo pa tudi za materialno blagostanje svoje občine. Trije lepi veliki vodnjaki (za deževnico) bodo mej drugim od roda do roda pričali gosp. vikarjevo skrbljivost in prizadevnost. O letošnji suši so imeli Brestovci prvokrat priliko, ceniti dobroto čiste hladne vode. O šoli, cestah in drugih zaslugah g. Kumarjevih ne bom govoril, le povem naj ob kratkem, kako se je včeranja slavnost vršila. Vso slovesno službo božjo so opravljali vikarja proslavljenca štirji sošolci. Prav primerna je bila pridiga po nedeljskem evangeliji. Dokazal je govornik, da dober dušni pastir je svoje soselki »usmiljeni Samarijane« v

dušnem in telesnem oziru in da tak Samarijan je g. vik. K. Petje na koru je vodil vikarjev svak, g. učitelj Križman iz Dornberga, ki je pripeljal svoje vrle pevce s sabo. Po maši je g. glavar v omenjenem šatoru pred cerkvijo opravil glavno opravilo tega dne! Razložil je najprej pomen proslavitve, potlej presrečno ogovoril proslavljenca in pripel mu križec. Zahvalivši se je zaklical proslavljeni trikrat »živio« cesarju, in »živio« je iz tisoč grl krepko odmevalo, mej tem ko je godba cesarsko pesem igrala in so grmeči topiči važnost tega trenutka oznanjali. Mej slavnostnim obedom so se vrstile napitnice, svirala je godba in peli so jako ubrano in gladko dornberški pevci. — Ponosni Brestovci so se na večer tudi veselili, ubogi in otroci niso ostali pozabljeni: g. vikar je sam pečene »štruklje« mej nje delil.

Iz Kanala 24. avgusta.

(Suša, toča, povodenj, rojstvo cesarjevo, vojaške vaje.) Dohajale so in še vedno dohajajo iz raznih krajev slovenskih pokrajin in družih dežel, prežalostne vesti, kako suša pridelke, ki so bogato ozimino obečali, mori in pokončuje; tudi pri nas je ta neizgoda ubožnemu ljudstvu uže pretela in raznim pridelkom, kakor fižolu, repi, v nekaterih bolj solnčnih krajih tudi turšici zelo škodovalo, a ko bi le pri tem ostalo, lahko bi se naši kmetje srečni šteli, a kadar se ga enkrat neizgoda lotijo, nakopičijo se nanj, da se mora vsakemu v srce smiliti. Ves trud, ves znoj, vsa nadeja, vse je v malo minutah uničeno; ta neizgoda je zadela tudi naše kmete v kanalske okolice 7. avgusta, dan Marije snežnice popoldne se je ulil v začetku še precej pohleven in zaželen dež, kateri je pa vedno močnejši postajal, nebo je zatemnelo in vsula se toča, katera je k sreči le nekatere vasi, kakor Loga, Bodrez, Anča, Idrija, najhujše pa je dolino Gornjepolje, Anikovo, Plavo, sv. Ivana zadela, tam je ubogim ljudem toča, kakor je bilo cenjeno od 5 delov 4 dele pobrala, sploh pa je grozdju, ki je letos posebno lepo kazalo, zelo škodovalo, vendar pa se je nadejati letos še precejšnje in dobre kapljice.

V noči od 17. do 18. avg. je dež od 9 ure zvečer do pol štirih zjutraj neprenehoma lil, kakor bi ga z vedrom obračal, voda in narastli potoki so v raznih krajih mnogo zemljišča razrili, in mnogo škodo napravili. Soča je zelo narastla, v Kanalu iz struge stopila in prebivalce posebno ob desnem bregu grozno prestrašila; pod Morskim, tako imenovanim »pod Stolum«, stali so na cesti štirji vozovi z vrvmi in z verigami privezani do podvoza pod vodo, k sreči je bila voda tam vlažna, sicer bi se bila gotovo nesreča prepetila. Jaz menim, da bi ondoli silno potrebno bilo, kakor tudi v Plavih, cesto zvišati, vsekako pa je nezaslišano, da se na erarnih in močno obiskovanih cestah nahajajo take napake, katere bi se dale prav lahko z malimi troški ljudstvu v prid odstraniti. Pošta je iz Gorice oni dan, mesto ob 4 zjutraj, ob 11 dopoldne v Kanal došla. Večjo škodo je napravila povodenj na Tolminskem, kder je ondotnim prebivalcem mnogo drv, obdelanega lesa, ograje, hleve, moste odnesla.

18. t. m. našega cesarja rojstni dan se je v Kanalu z navadno svečanostjo obhajal, na predvečer in ob zoru rojstnega dne streljanje iz možnarjev in pritrkovanje zvonov, ob 10 uri velika slovesna maša, katero so služili naš v. č. gosp. dekan F. Vidic z asistenco štirih družih duhovnikov; po maši je bil blagoslov s za-

hvalno pesnijo, pri maši so bile vse tukajšnje korporacije, vsa šolska mladina, veteransko društvo požarna bramba, in mnogo odličnega in drugega občinstva, cerkev je bila praznično okrašena in polna občinstva, po maši ste se peli dve kitici cesarske himne; vsa slovesnost se je končala z defiliranjem veteranov in požarne brambe na trgu mimo c. k. uradnikov in g. župana z občinskimi zastopom.

16. t. m. je šlo skoz Kanal nad 700 vojakov z godbo k večjim vajam v Kobarid na Tolminsko, v Kanalu so imeli en dan počitka, popoldne ob 1<sup>u</sup>, sedmih svirala je izvrstna, 45 mož močna, godba na trgu izvrstne in izbrane komade, konečno je pretresel vse živce občinstvu ohrabrojoči slovenski marš »Naprej«, ki je ljudstvo tako navdušilo, da se ni moglo zdržati brezkončnega rokopleska in živio-klicev, dokler ni vrli kapelnik znamenja dal, da se ima omenjeni marš ponoviti. Nikdar ne bi mislil bil, da se zna naš trg tako vrolo ponášati, zdelo se mi je, da imam goriški Travnik pred seboj. Pri tej priliki naj omenim, da so mej kmeti, kder so vojaške vaje, velike zmešnjave, ženske z otroci vred beže v hribe, ter se nočejo vrniti domu, dokler »vojaska« ne mine, ker čujejo kričanje vojakov, grom topov in pušk, dirjanje konjištva, ker niso vojakov vajeni, zato mislijo, da je to prava vojna.

Iz Brkinov 29. avgusta.

»Brkin je trpin.« tako mnogokrat zdičuje naš kmet. Žal, da so besede popolnoma resnične! Kde so vzroki ljudske bedi? Da tudi Brkin uže teško nosi bremena, katera tlačijo posebno slovenske kmete, razumeva se; ali o teh, h katerim spadajo v prvi vrsti uže neznosljivi »cesarski« in drugi davki, tukaj ne govorim. Tukaj naj mi bo dovoljeno govoriti le o tistih bremenih, katera si ljudje sami nakladajo.

Mej velika bremena ali nesreče štejejo se plesi, ki jih nespametno ljudstvo posebno v polnem času napravlja. Dragi bralce, ne misli, da so to malenkosti. Recimo, da potrosi revna vas, ki šteje 20 hiš, za vsak ples vsega skup sto gold., ali je to malenkost? In vendar je gotovo, da vsak ples naredi še več škode, nego 100 gld. Koliko denarja, koliko vina nad potrebo, koliko drage obleke, koliko zlatega časa — kajti pleše se po dva, tri dni — požre ta Brkinski malik! Nastane prašanje: Ali ni dolžnost pravih prijateljev našega kmeta, odvrniti to nesrečo, ker je kmet sam noče odvrniti? Slavna županstva! V vaših rokah je moč, od vas se pričakuje pomoč. Ne dajajte dovoljenja za ples, ker plesi so našemu kmetu pogubljivi. Občinska blagajnica kmetu nič ne koristi, ako bi se tudi do vrha napolnila z denarji, ki se plačujejo za dovoljenje plesov.

Drugi vzrok mnogih nesreč in nallog je lahkomišljenost in nespamet nekaterih kmetov, kar dokazuje prav zdaj velika nesreča, ki je zadela vas Vareje, o kateri je tudi draga »Edinost« uže nekaj poročala. Kako je temu pomagati? Tudi tu storé lahko veliko slavna županstva. Preudarite, rodoljubni gg. župani, ali ne bi bilo dobro in koristno, da bi se kdaj ter kdaj zbrali zastopniki vse občine, ter se pogovarjali in učili, kar je kmetu znati potrebno? Ti občinski zastopniki bi potem učili ljudstvo, vsak v svoji vasi, in stvar ne bi ostala brez koristi. Naj bi se nakupile in razdelile primerne knjige mej zastopnike, morebiti tudi kateri gospodarski list itd. Nesreča omenjene vasi mi daje tudi priliko, da pozorim dotične gosposke, naj

dovina ostane zgodovina in dokler ljudje dosledno mislijo, dotle je očitno, da sta sv. blagovestnika učila ono vero, katero sta učila v tem glavnem mestu blagovestnika sv. Peter i Pavel. Ako je istina, da sta sem došla na poziv papeža Adrijana II., ako je istina, da sta bila tu posvečena v vladiki i pri vladiku posvečevanju je bila od nekaj navada, da je posvečenec prisegel v roke papežev, da hoče učiti oni nauk, kateri uči rimska stolica; ako je to istina, potem je tudi istina, da sta opirala vse svoje oznanjevanje na skalo sv. Petra, kar se tudi popolnem vidi iz vsega njihnega življenja. Da je sv. Ciril umrl v najlepših letih tu v Rimu i bil tu pokopan, to je gotovo delo božje previdnosti.

Sv. blagovestnika sta nam prinesla tudi prosveto, oprto na vero, od katere se ne more nikdar ločiti. Sestavila sta nam tudi pismena, kar je na videz majhna stvar, a kdor premisli, da je znanje i umenje tudi napredek, i občno narodno življenje nemogoče brez pisma, spozna tudi, kakšno dobroto nam je učinil sv. Ciril. Sestavila sta nam knjige in oboje, pismo namreč i knjige, tako odlično, da si ne moremo misliti, da bi ju milost božja tudi v tem oziru ne bila razsvetljevala. Želel bi jaz imeti duhovnikov, kateri bi z enako točnostjo i uglednostjo preveli sv. pismo na hrvatski jezik. Spoznala sta, da je slovanski jezik sposoben za kulturo prav tako, kakor grški i latinski, i res še dan današnji ne morejo jezikoslovci prestopiti nijedne stopinje brez staroslovanščine. Ciril i Metod sta naslanjala prosveto na vero, položila sta prve slovanske knjige na grob sv. Petra i s tem je dobil slovanski jezik ono predpravo i liturgijo, katere nema nijeden evropski jezik. Naš jezik je svet i mi se smemo s tem ponášati. Sv. Ciril nam kaže z nebes: Kdor vam hoče vzeti jezik, on vam hoče izrovati tudi vero iz srea!

Vi hrvatski svečeniki! Ni človeka srečnejšega od svečenika, ki sklepa ljubezen do Boga z ljubeznijo do naroda. Tarih je treba dandanes. Ako imam take svečenike, ne bojim se ničesa na svetu. Da se je slovanski jezik v rimske liturgiji samo v naših krajih ohranil, to je tudi previdnost božja. Prosim vas, da čitate slovanski liturgični jezik, kakor ga čitajo dalmatinski svečeniki, če veste, da bi se tem potom širila jednost, da bi si na balkanskem polotoku mej seboj približevali, da bi se pozabile stare naše mržnje.

Vi hrvatski svetovnjaci! Vi imate tudi del v apostolatu, ki obstaja v kreposti i čistej veri. Od vas je zavisno domače življenje. V cerkvi Jezusove, verujte mi, živi srce, živi ljubezen, i ljubezen svet premaga. Tu v cerkvi vas opominjam: pazite, da se mladež, naše upanje, ne spridi, skrbite, da jej sveto vero, ki je v vaših sreih, ko najdražjo dedščino zapustite; ne dopuščajte, da bi se jim glava ločila od srca, prosveta od ljubezni božje. Ni svobode, ni dobrote, ni življenja brez Boga.

Vsi se složimo! Sv. Ciril naj nas blagoslove ter naj nam dodeli ono, po čemer je on hrepel, namreč jedinstvo. Da, zapustimo pokoljenje jako i složno!

Iz teh kratkih potez slavnega govora se vidi, kako unet je vladika Strosmajer tudi za slovanski liturgični jezik.

Prav isti dan je papež sprejel Slované v slovesnej avdijenci, i sicer v največjej dvorani, kar jih ima vatikan.

Ob 1<sup>u</sup> uri prinese 12, v rudečej svili oblečenih mož, sv. očeta v talarju ko sneg belem, na prekrasnej naslanjači pod velikim pernatim flafolom, kakoršne imajo samo carji i kralji v Jutrovih deželah v navadi.

Papež stopi raz omenjene naslanjače ter sede na pripravljeni mu prestol.

Veličasten je bil prizor pri tej avdijenci. Videli si prosvetnika vsega katoličanstva, na čelu slovanske zbrane čede dobrega slovanskega pastirja, prevz. vladiko Strosmajerja ter opazoval, kako srčno veselje ga obhaja, da je po dolgem trdnem potovanju srečno pripeljal slovanske ponižne ovčice i krotka jagnjeta pred lice samega očeta papeža.

Redka je slovesnost, da bi se vatikanski dvor pokazal kakšnaj deputaciji v tako sijajnem blišču, kakor se je to zgodilo na sv. Cirila i Metoda praznik, Slovanom v čast. Pričujočih je bilo 28 kardinalov i 37 škofov. Papeževе straže v prekrasnej opravi i velika množica Slovanov v različnih narodnih nošnjah, delala je velik vtisek na opazovalce.

Ko papež sede na prestol, stopi pred Njega prevz. vladika Strosmajer, ter Mu govori lep nagovor, zadevajoč najbolj encikliko lanskega leta. Po dovršenem ogovoru zaori vsa zbrana množica slovanska trikratni naidušeni »živio« ter s tem potrdi, da je složna v vsem, kar je slavni vladika govoril.

Prvokrat v zgodovini je slišal vatikan Slované iz vseh strani tako v složnem duhu vskliknoti mogočni naš »živio«.

Na Strosmajerjev nagovor odgovori oče papež stojč.

(Dalje prihodnjč.)

preskrbe ljudstvu potrebnih okrajnih živinozdravnikov. Ako bi pa ne dobili teh, treba, da si pomagamo sami. V Ljubljani imamo izvrstno živinozdravniško šolo, katera je uže mnogo mladih zdravnikov odgojila na Kranjskem. Vsaka občina naj pošlje po enega ali več mladeničev na svoje troške v Ljubljano učiti se živinozdravilstva; to bo kmetu velika korist in pomoč ob času živinske bolezni. Naše ljudstvo ima najbližnjega živinozdravnika osem ur daleč v Trstu, kaj čudo, ako se v sili zateče k mazačem! Prijatelji ljudstva, ako najdete v teh vrsticah kaj dobrega zrna, poberite ga, in glejte, da izraste iz njega z vašo pomočjo kruh za naše ljudstvo sploh, in še posebej za naše — Brkine.

#### Iz Divače 28. avgusta.

Pri nas na gorenjem Krasi je bila letos srednja letina za žito, kajti dolgotrajni spomladanski mraz in prevelike rose po naših dolinah so provzročile, da ni bilo po navadnem redu brsno. Oves je izmed drugih poljskih pridelkov najbolje obrodil. Krompir in fižol je začetkom lepo kazal, ali predolga suhotna ga je nekoliko poškodovala.

Vsled ces. kr. okrajnega sodniškega povelja napravila je tudi naša soseska novi živinski trg (prostor) blizu železnične postaje in mislim, da bode o naših semnjih ljudstvu po volji.

#### Iz Škedenje 30. avgusta.

Kar koli človek pogleda, na vse je davek naložen, ali tega ne očitam, ker se držim zveličarjevih besed: Dajte Bogu, kar je božjega, in cesarju, kar je cesarjevega. Tako preobloženi pa niso nikdar, kakor na Tržaškem, zato skrbi uže naše mestno svetovalstvo, ker magistratov sod je brez dna. A naj bi uže bilo, ako bi silni občinski davki občini reze na noge pomagali, pa kolikor večji so davki, toliko večji so občinski dolgi, in to je žalostna stvar.

Vžitni davek je uže tolik, da tolcega v vsej Avstriji skoraj gotovo na vsem svetu ni. Gostilničarji delajo uže skoraj zgoli za magistratovo blaginjo. Za vsacim voglom stoji čuvaj, ki pazi, da se od vsake buče predpisani davek plati, še od tiskih kapelj, s katerimi salato belijo. Teh čuvajev in nadzornikov je uže toliko, da zaradi njih ne more duc nizek biti, i prav smilijo se mi ti ljudje, ker po dnevi se dolgočasijo i Bogu v okno gledajo, po noči pa na zvezde študirajo i le čudim se, da nobeden ni še našel nobenega novega kometa, ali repate zvezde.

Prav je, da so nekatere meje postavili tako imenovanim šagram, še boljše pa bi bilo, da so jih popolnoma odpravili. Ali še bolj pohujšljiva od šager je tista umazana kavana, v kateri se poštenje našega mladega sveta i blagostanje naše soseske s kolesom tare; ker so se uže postavile meje šagram, zakaj se niso tudi teje kavani? Mnogokrat smo prosili uže za to, ali nič nismo opravili, ker kavanar pri magistratu več velja, nego vsa soseska.

#### Iz Koperskega okraja 30. avgusta.

(Cesarjev rojstni dan. Šolstvo.) Na cesarjev rojstni dan je bral v Dolini prečest. g. dekan slovesno sv. mašo, katere so se tukajšnje občinske korporacije, šolska mladina in več družega občinstva udeležilo. V proslavljenje presvitlega našega cesarja je napravil imenovani blagi gospod tudi obed, pri katerem je bil ko vladni vdeležitelj tukajšnji veliki župan g. Slavoljub Lampe; bila je pa tudi bližnja čestita duhovščina in učiteljstvo. Mej burnim streljanjem vstane izza mize g. veliki župan ter napije avstrijskemu vladarju na mnogaja leta, na kar zadoni trikrat: Bog ga živi!

Od 22. do 29. avgusta t. l. so se vršile v naše dolinske velike županije javne skušnje v ljudskih šolah. Vdeležil sem se jih sedem. Uže zopet je bila prilika opazovati, kako se prečest. g. dekan, pa tudi g. Lampe za šolo in nje napredek zanimata. Opomniti bi imel še mnogo dobrega, a tudi zanikarnega gledé učiteljskega osebja. Ker pa nočem po nikakem šolskim policajem fungirati, zato le rečem: Mladi učitelji, na delo! Ne s puhlimi frazami, nego s vestnim in natančnim spolnovanjem svetlih naših dolžnostij rešimo čast učiteljskega stanu, povzdignemo z dobrimi učitelji, če tudi imajo le 160 gld. plačila, zanemarjeno ljudsko šolo tu v tužnji Istri.

V sredo 24. avgusta je bila v Kopru seja okrajnega ljudskega šolskega sveta. Mej drugim se je določilo, da pride v Riciano namesto 84 letnega starčka g. Furlanija, g. Baklić, izpitan kandidat. G. Špan gre iz Rolfunca k sv. Antonu. Ker je g. Praprotnik nekoliko okrevl, prevzame zopet on učiteljevanje v Boljunci. G. And. Vertovec, zač. učitelj v Dolini, dobi prav tam stalno službo. Vse drugo ostane pri starem v dolinske velike županije. Ako boste dovolili g. urednik, poročal Vam bodem kaj o vojaščinu.)\*

\*) Drago nam bode.

Uredn.

## Politični pregled.

### Notranje dežele.

Cesar je odpotoval na Oggersko, kder 16. t. m. odpre državni zbor, 27. t. m. pa se zopet na Dunaj vrne.

Politično upravo, kakor poročajo časniki, misli ministerstvo preustrojiti. Sploh se priznava, da je sedanja uprava predraga, prezamotana i prepočasna; zato je velika potreba, da se predrugači; dvojni oblisti bi trebalo zediniti v eno in samopravo razširiti.

Državni proračun za prihodnje leto bo v primeri z letošnjim dosti ugodniši, ker so se v mnogih rečeh troški bistveno stisnoli in vlada predloži državnemu zboru nove predloge, da se primanjkljaj odpravi.

Ruskih častnikov, ki sta neki bila oglednika v Galiciji, i pri katerih so dobili veleizdajška pisanja i risanja. Časniki so o njih uže uvodne članke pisali in ruski car je bil primoran odstaviti ministra Ignatijeva, ker je poslal ta dva vohuna v Galicijo; da, celo našega cesarja so vpletali v to strahovito zaroto. — Mi o vsem tem nismo besede omenili, ker smo bili uverjeni, da so Slovanom sovražniki naredili iz komarja konja, i tako je tudi bilo, ker je vojaška gosposka vsako preiskavo ustavila.

Ogerska vlada na vso moč zatira nemadbarske narodnosti; na vsem Oggerskem ni več nobene nemadbarske srednje šole, katera bi se podpirala iz državne blaginje. S tacim počenjanjem kujejo Madjari orožje zoper sebe, ker dražijo dosti močnejše narode, nego so oni sami. Naj bi Madjari pomislili, da jih je malo, i da morejo ohraniti svojo narodnost le tedaj, ako so ponižni i spoštujejo družih narodov pravice. Pregovor pravi: plačilni dan je zatej, in, kedor družemu jamo koplje, sam vanjo pade. Če bodo Madjari tlačili druge narode, pride masševanja dan in madjarskemu rodu solnce na veke zaide!

### Vnanje države.

Papež se misli preseliti na otok Malto, tako poročajo časniki. Mi menimo, da do tega še ni prišlo, utegne pa priti, ako bo dopuščala laška vlada rovanje zoper njega. In kelo bo potem na škodi? Sama Italija, i na takej škodi, da bo še za božjo voljo prošla, naj se papež vrne.

Radikalna stranka v Italiji snuje novo vojsko pod imenom: *«I volontari delle patrie battaglie»*. Načelnik tej vojski je Menotti Garibaldi, ki je uže imenoval častnike, vaje v orožje so se uže pričele. Ministra notranjih zadev in podduka sta, ne da bi bila vprašala vojnega ministra, pravila te vojske potrdila z besedami: Visto, si approva. To potrjuje, kako prav smo imeli, ko smo zadnjič svarili pred zvezo z Italijo. Če italijanska vlada nema volje, ali moči, take vojske prepovedati, ali zatreti, ne more nikakor pričakovati, da bi jej kodo kaj veroval, ali upal.

Francoska vlada se je na algerske jude zelo razsrdila, ker so večidel oni Arape podščevali zoper Francoze. Zato misli prihodnjemu državnemu zboru nasvetovati, naj se jim skrečijo dane pravice. Jud povsod ščuje, da more v neredu bolj molziti. Zato pa judom preté še hudi časi; ker so veter sejali, želi bodo vihar.

Na Ruskem se pripravljajo velike notranje prevredbe; vsa ministerstva, posebno grof Ignatjev neumorno delajo, najbolj pa cesar, ki večkrat do štirih popolnouch čuje ter je ob sedmih zjutraj uže zopet pri delu.

Rusija se je konečno pogodila s kitajsko vlado o Kulči. Po tej pogodbi plati Kitajsko Rusiji devet milijonov rubljev; Rusiji se je dovolilo, da sme v korist svoje trgovine ustanoviti konzulate po vsej Mongoliji, Manžuriji in vshodnjem Turkestanu, tedaj do velicega kineskega zidu, do katerega bodo hodile ruske karavane; trgovina bo popolnoma prosta in Kitajci ne bodo smeli nobene carine od nje pobirati. Temu nasproti pa odstopi Rusija večji del Kulče Kitajcem.

Črnogorska meja na vshodnji strani še vedno ni trdno vrejena. Turški Sultan je tedaj dal ukaz, naj se to takoj zgodi; to pa je menda storil le zato, ker potrebuje denarja. Albancem bi namreč rad naložil davek, od odstopivših okrajin pa zahteval odškodnino na ime državnega dolga.

Socijalisti na Švicarskem strašno nesramno delajo, zato jim je švicarska vlada shod prepovedala. Vsled tega pa je dobila pismo, v katerem se jej preti, da njo prvo pokončajo, ko stopijo na nogo; z Švicarsko bodo k malu pri kraju, potem pa ves svet požgo.

Iz Londona se poroča, da so Arapi Midhat pašo, ko je v Djedahi stopil na suho, z orožjem osvoobodili i ga nečeto Turkom izročili.

Egiptovska vlada je sklenola vojaštvo popolnoma odpraviti, ker se na lastne vojske ne more več zanašati; namesti teh pa bi deželo zaseli angleški, francoski i turški vojaki.

## DOMAČE STVARI.

**Imenovanje.** Cesar je imenoval okrajnega glavarja na Tolminskem g. Šemerla za svetovalec pri deželnem namestništvu v Trstu.

**Promembe pri političnih gosposkah na Primorskem.** Kakor se čuje, premesti se več okrajnih glavarjev na Primorskem; g. Bosizio ima priti v Koper i na njegovo mesto v Sežano g. Höhnle iz Trsta; g. Jettmar iz Pazina v Volosko, na njegovo mesto pa g. grof Manzano iz Voloskega; novoimenovani okrajni glavar grof Leopold Goess, dosedanjí vodja deželnega glavarstva v Kopru, pride na mesto okrajnega glavarja, g. dr. Benedikta grofa Giovanelli v Pulj, zadnje imenovani pak, kot poročevalec k tukajšnjemu namestništvu. Novoimenovani deželni namestništva svetovalec, g. Šemerl, ostane v Tolminu.

**Razstava v Trstu** ima, kakor mnogo družega, tudi svoje težave in zapreke. Denarja je premalo, ker je druga poskušaja popolnoma izpodletela, podpisalo se je namreč le ubozih 800 gold. Čas je tudi kratek, dela pa veliko. Vendar se ima odpreti 18. avgusta 1882 in zapreti konec oktobra. Krajni načrti se lahko pregledajo do 15. decembra 1881, prijave se bodo sprejemale do 15. februarja, 15. aprila se razglasi, kako so se razdelili prostori.

**Dobra razsodba.** Tržaški mestni svet je hotel učencem na italijanskih učiliščih dajati štipendije i ker se to ni dovolilo, vložil je na državno upravno sodišče pritožbo, katero je pa to sodišče zavrnolo. To je prav! Denarja tržaških davkoplačevalcev ni treba pošiljati na tuje, ker ga doma potrebujemo, še manj pa učencev, ker imamo doma boljše šole, nego v Italiji, kder se le irredenta podpira. Prevročo ljubezen večine naših mestnih očetov do sosednje države bi trebalo malo ohladiti.

**Pevski večer,** ki so ga priredili tukajšnji pevci v nedeljo 4. t. m. bil je dobro obiskan, sohe «narodne pivarne» so bile tako napolnjene, da ob 9. uri ni bilo mogoče dobiti nobenega prostora, občinstvo je dohajalo in odhajalo tako, da lahko rečemo, da je bilo skupnega občinstva nad 400 oseb. Peto se je izvrstno, posebno so občinstvu dopale pesmi: «Slovan», «Mihatova ženitev», «Luna slije», «Bodi zdrava domovina» in «Jadransko morje»; občinstvo je vsako pesem tako odobraval, da so se skoraj vse pesmi morale ponavljati. Vsa hvala gre našim neutrudljivim pevcem, njih vrlum kapelniku gosp. S. Bartelnu in izvrstnemu tenorju gosp. Čenčurju. Vsakdo je zapustil prostore «narodne pivarne» s polnim zadovoljstvom. Želeli bi, da bi se taki lepi večeri večkrat ponavljali, kajti pripraven čas za to stvar prihaja. Tudi opozorujemo slovenske pevce, kateri imajo veselje do petja, naj se pridružijo tem pevcem, ker čujemo, da hočejo osnovati «slovensko pevsko društvo», katerega v Trstu zelo potrebujemo in smo tudi prepričani, da bode izvrstno napredovalo, kajti tudi narodno petje je podloga narodnemu življenju.

**Istrski kreditni zavod** je od 1. januarja 1881, ko se je ta zavod ustanovil, obravnaval 272 prošenj za posojila, ki bi znašala nad 300.000 gld.; na 138 prošenj je dovolil 186.000 gld. 106 jih je odbil, druge pa čakajo še rešitve. Posojenih je bilo omenjenih 186.000 gld. na vrednost, ki po cenitvi znaša 458.691 gld.

**V nevihti** 28. avgusta je bil v grlauskeji luki v velikej nevarnosti čoln, v katerem je bilo enajst fantov iz Sv. Križa, ki so zgubili eno veslo. Fantje bi skoraj gotovo bili utonili, da ni vrli Gašper Grlanec iz Kontovelja v morje skočil, z velikim naporom do čolna priplaval in fantov otel.

**Duhovske promembe v tržaško koperske škofiji.** Župnija v Brezovici je podeljena č. g. Ivanu Benediku, dozdanjemu upravitelju te župnije.

**Bankna podružnica v Gorici.** Čuje se, da ljubljanska eskomptna banka hoče v Gorici ustanoviti podružnico.

**Dr. Janez Bleiwels** je povzdignen v dedni viteški stan po pravilih reda železne krone, kateri mu je cesar nedavno podelil.

**Baron Žvegelj,** zloglasni slovenski odpadnik, povabil je kranjske ustavake, napravil je tako pojedinj, kakoršne je dajal Luculus ter jim na sree polagal, naj nobeden ne sprejme kranjskega glavarstva. S tem misli on grofa Taaffeja vreči. Grof Taaffe bi tej prodrznej oholosti najbolje odgovoril s tem, ako bi razpustil kranjski deželni zbor, katerega večina kranjsko deželo moralno in gmočno gonobi.

† **Ladislav pl. Mrazovič** umrl je v Zagrebu 30. avgusta v 32. letu življenja. Bil je eden izmed najplemenitejših Hrvatov, ves goreč za narod, za katerega je neumorno delal na duševnem polju. Hrvatska matica se ima naj bolj njemu zahvaliti za vspešno preuredbo.

## Slovesnost v Vipavi napravijo tamonjshi rodoljubi na Malega Šmarina dan po končani kmetijski tomboli, t. j. ob 6. uri zvečer.

Spored: 1. Dav. Jenko. «Naprej», svira vojaška godba. 2. Slavnostni govor. 3. A. Haidrih: «Jadransko morje», moški zbor. 4. Vojška godba. 5. X. Jurčič v spomin, slavnostna deklamacija. 6. Resch: «Skrivnostna ljubezen», moški zbor z spremljanjem vojaške godbe. 7. Ruska narodna: «Sarafan»; princezinja «Kočubej», Po-vejte ji! samospeva za sopran. 8. Vojška godba. 9. A. Nedved: «Moja rožica», četverošpev. 10. Vojška godba. 11. Dr. B. Ipavice: «Domovina», moški zbor z bariton- in tenor-solo. 12. Vojška godba. — Potem bo slavnosti ples z vojaško godbo. Vstopnina za osebo k besedi 30 kr. k plesu 1. gl. za gospode, gospe in gospice so proste. Čisti dohodek je namenjen Jurčičevej ustanovi, zato se blagodušnosti ne stavijo meje.

**Slov. učiteljskemu društvu za koperski okraj.** V drugej polovici meseca oktobra skliče podpisano predsedništvo odborovo sejo, pri kateri se bodo pretresovali referati ter se postavi dnevni red, kraj in čas prihodnjega zborovanja, katero naj bi bilo uže prve dni meseca novembra. Prosim, da se tedaj mej počitnicami požurimo za referate.

V Dolini 31. avgusta 1881.

And. Vertovec,  
predsednik.

## Razne vesti.

**Dober denar.** Minoli mesec nam je kazal g. uradnik K... penz za štiri krajcarje, v katerem je tičal v papir zavil polnapoleonador. Dohila ga je njegova dekla na trgu, a ni vedela o č koga. G. K... ne bi bil opazil, kaj v njem tiči, da mu ni, ko je hotel kupiti cigaro, na tla padel in zažvenkal, kakor bi bil iz svinca. Začel ga je toraj opazovati i zapazil na robu prav majhno zarezo, v katero je nož vtaknol. Denar se je razpolil, bil je votel i v njem je bil v pipir zavit zlat za 10 frankov. Zaper je jako umetno i bistroumno napravljen. — Če se ne motimo, brali smo pred dvema mesecema, da je nek zlatar enak penz dobil, ter tudi iz evenka do njegove skrivnosti prišel. — Od kod so taki denarji, to je uganka; mi mislimo, da je šla kakega bogatina, ki je nekoliko tacih novcev napravil i mej ljudstvo dal ter zdaj pozveduje, kje i kakim ljudem je prišla v dobro njegova skrivnost. Ako bi ta bogatin bil tako dober, da bi v vse «patakone» čekine skril, zelo bi ljudstvu ustregel.

**Brzjojavne poslanice z denarjem.** Pred malo časom je prišla v Trst brzjojavna poslanica na neko popolnoma neznanu žensko. Ker se ni mogla dostaviti, odprl jo je kontrolor ter prvotnje postaji poročil, da se ne more izročiti. Potem pa je prišla napisnica v brzjojavni ured po poslanico. Ko pa se jej je izročila in je žena videla, da je bila odprta, grozno se je začela hudovati i trditi, da je bil denar v njej i da ga je njej kontrolor ukradel. — Nekaj enacega se je leta 1851 zgodilo v Ljubljani. Prinesla je namreč stara žena na pošto pismo brez napisa, in ko jo je uradnik, prašal, kam i komu je namenjeno pismo, ni hotela povedati, ampak očitala mu je, da je taka radovednost pregrešna.

**Spoznanje.** Nek husarski častnik se je nedavno sprehajal na Dunaju z gospo pod pazduho. Pritekel je za njim slabo oblečen mlad človek, odkril se mu i priklonil ter ga pozdravil: «Dobro jutro, gospod baron!» Častnik se mu je prijazno zahvalil, a ni dosti pazil nanj ter dalje korakal. A s to zahvalo mladi človek ni bil zadovoljen, postal je nekoliko trenotji, potem za njim tekel in zopet pozdravil: «Dobro jutro, gospod baron!» Baroni je menil, da ima kakega berača pred sabo, segel je v žep, pomolil mu dar; ali mladi človek ga ni hotel vzeti, ampak gledal mu je tako mlo v obraz, da so ga solze obile. Častnik osupne, bistro ga pogleda, vzame roko spremljevalki, objame mladega moža ter ga v pričo gledalcev srčno poljubi. Potem pokliče voznika ter se z njim i spremljavalco naglo odpelje. Mladi mož, ki je bil nekaj komis, zadnji čas pa zabadava službe iskal, otel je v Bosni pri Maglaju častniku življenj, ker je odbil sovražnikovo sabljo, ki bi bila častniku glavo razklala. Ker je oče tega častnika milijonar ter ima več fabrik, ni dvombe, da dobi mladi mož službo, ki ga za vselej uboštva in revščine otmé.

**Po tristo letih.** Anglež William Delisle Hay je v Londonu izdal knjigo pod naslovom: «Po tristo letih.» Čudne in vendar zanimljive reči ima ta knjiga. Hay dokazuje, da bo imela pri naravnem razvoju zemlja, na kateri zdaj živi okoli 1.438 milijonov ljudi, v 300 letih 92.032 milijonov prebivalcev. V Berlinu bi se pomnožilo prebivalstvo od 1 na 64 milijonov! Hay se ne ujema z Mathusom, ki trdi, da se prebivalstvo na zemlji vsakih 25 let podvoji, ampak ozira se na razna plemena in pravi, da se Arabci, Indijani in ves latinski narod (Italijani, Francozi, Španjci itd.) prav počasi, ali prav nič ne množe. In vendar bo 92.032 milijonov ljudi! Da, celo verjetno je, da se še veliko bolj pomnože, i da bo imela zemlja v 300 letih 1 bilijon in 462.000 milijonov ljudi. V tem primerljaji bi moralo poginoti človeštvo, katero je ljubezen in lakota tako pomnožila. Hay se ozira v bodočnost in preiskuje, kako bi si mogla ta nelzurna množica ljudstva priskrbeli stanovanje in živež. On pravi, da bodo ljudje globoko v zemljo rili i da se nazadnje preselè na morje; bivanje na morji je zdravo; vsa zemlja z 60 milijonov štirajških milj se obdela. Zemlja na obeh tečajih oprostè lidu ter je osuše električna solca, katera je ustvaril človeški um; v Grenadiji bodo rastle palme in banane, s kratka: svet bo krasen in velečasten.

## Gospodarske stvari.

Kazenje laškega olja. Čuje se, da v Trstu nekateri trgovci iz Dalmacije in Istre pripeljejo olje mešajo z makovim in tudi bombaževim oljem, i da so poškodovanci prosili finančno ministerstvo, naj to goljufijo odpravi.

Vinska trgovina bode letos po vsej priliki jako živahna, ker bo v primorskih deželah dosti i dobrega vina. Francozje ga gotovo toliko več pokupijo, ker je tam filoksera veliko škode napravila.

Cetlica kamelija, ki je pri nas toliko čislana, prišla je leta 1739 v Evropo, prinesel jo je misijonar Camelli, iz jezuitskega reda, na Špansko z Filipinskih otokov ter podaril španske kraljici Mariji Tereziji. Po tem misijonarju je dobila ime. Dolgo so jo gojili le v vrtilih Buon Retirovih v Madridu i skrbno so čuvali, da se ni drugam zanesla. Dan danes pa je zelo razširjena i povsod priljubljena.

Niti iz lesa za šivanje. Na Švedskem so začeli delati niti iz lesa za šivanje. Take niti se delajo jako ceno i so tako trpežne kakor iz konopine.

Zmrzneno meso. V Avstraliji se je ustanovila družba, katera je napravila velikansko klavnico in ledenice, v katerih bo meso zmrzovalo. Tako zmrzneno meso bodo vozili v Evropo. Naprava je tako velikanska, da se na leto lahko pripravi in prepele v Evropo pol milijona ovac ali 50.000 volov.

## Zajem ljubljanskega mesta.

Dne 2. septembra so bile izsrečkane ter so dobile te le številke: 52415 z 15000 gld. 39964 z 2000 gld., 33188 z 600 gld., 42435 z 600 gld., 33303 z 600 gld. Št. 817, 881, 1245, 1470, 1487, 3088, 8466, 9003, 10062, 11253, 13434, 14073, 14146, 15253, 18184, 18200, 20888, 21725, 23604, 23719, 25370, 27001, 29624, 32964, 33999, 35759, 37979, 38525, 40897, 42809, 43135, 43961, 44332, 44474, 46834, 46876, 48674, 48885, 50621, 50981, 54377, 55005, 58043, 58436, 58491, 60466, 61121, 61335, 65423, 65895, 67002, 68256, 69762, 69789, 70024, 70038, 70206, 70378, 70441, 70641, 70655, 71236, 72154, 72466, 74577, vsaka 30 gld.

## Tržno poročilo.

Kava — vedno brez spremembe; cene so pa še precej trdne. — Rio gl. 50 do gl. 73. Java gl. 83 do gl. 90. — Ceylon plant gl. 90 do gl. 135. — Portorico gl. 90 do gl. 105. — Olje — je sopot poskočilo vtegne še dražje postati. Denes velja namizno gl. 64 do gl. 70, jedilno gl. 42 do gl. 46, bombažno gl. 36, do gl. 40.

Sadje. Došlo je sadje novo vsake baže. — Sultanina velja gl. 38 do gl. 40 — cvehe gl. 30 do gl. 35 — opaša gl. 22 do gl. 23, rožiči gl. 7, mandlji gl. 80 do gl. 88 — fige v veneli gl. 17, pomerance in limoni gl. 9 do gl. 11.

Riž — je močno poskočil; a zadnje dni so cene nekoliko mlahove; italijanski velja gl. 15, do gl. 23, Rangoon gl. 13, do gl. 14.

Petrolej — prodaja se po jako trdnih cenah, akopram ga je došlo dosti, znamenje je to, da cene teško padejo. Denes velja petrolej iz prvih rok gl. 10, — za kesneje dobo gl. 10, do gl. 10, do gl. 14.

Domači pridelki. Rudeč fižol nov gre po gl. 14, bel gl. 12, zelen gl. 13, mešan star gl. 10, maslo gl. 85, češpe domače gl. 16 do gl. 17, korun gl. 3, do gl. 4.

Žito. — Koruza je padla in vtegne še pasti, kakor smo mi prorokovali, da namreč bo kaka reakcija v septembru; pa cene z novim letom vtegnejo zopet poskočili. Denes velja koruza I. vrste gl. 8,05 do gl. 8,15. Pšenica je tudi bolj mlahove; danes se kupi odeska po gl. 13 do gl. 13, do gl. 13.

Les — vedno v dobrem obračtu.

## Dunajska borza

dne 6. septembra.

|                              |         |        |
|------------------------------|---------|--------|
| Enotni drž. dolg v bankovcih | 76 gld. | 65 kr. |
| Enotni drž. dolg v srebru    | 77      | 45     |
| Zlata renta                  | 93      | 70     |
| 1860 državni zajem           | 131     | 25     |
| Delnice narodne banke        | 836     | —      |
| Kreditne delnice             | 351     | 50     |
| London 10 lir sterlin        | 117     | 95     |
| Napoleoni                    | 9       | 36     |
| C. kr. cekini                | 5       | 59     |
| 100 državnih mark            | 57      | 45     |

## Doktor Muha,

domači zdravnik porodništva naznanja, da stanuje v ulici (Lazzareto vecchio št. 27) II. nadstropje, sprejema doma vsak dan od 8. do 10. ure dopoldne in ob 10. uri v lekarni Feutler via Farneto. (4-2)

## Razglas.

Neka oseba tukaj uže več let sem lahkoverne, posebno ženskega spola, moti, češ, da ona je »zakamenjena«, da v takem stanu vidi duše v vcih, da izve, koliko sv. maš potrebujejo... in druge take praznoverske skrivnosti. Vprašana od radovednih po tej ali onej duši, jo gre najprej zamaknena iskat, jo najde v vcih, in potem določi, koliko sv. maš da še potrebuje. Naroči tudi navadno, komu da jih imajo plačati — pa tudi sama za sv. maše vzame.

Težavno mi je sicer take reči javno razkrivati; pa ker so uže tako veliko njim znane, in bolj zunaj kakor doma, in ker druge tako primerne poti ne vidim, sem prisiljen tukaj razglasiti, da sem skušal

najprej z lepa pomilovanja vredno žensko zaradi njenega pohujšljivega — vražnega in škodljivega vedenja podučiti in posvariti — pa se ni dala.

Zato sem ji vsled dekreta preč. k. nadškofijstva v Gorici od 30. julija t. l. št. 1317 preteklo nedeljo 21. t. m. v cerkvi med službo božjo vse njeno kvantanje o zamaknjenosti, o dušah v vcih, in koliko sv. maš da ta ali ona potrebuje — in druge enake prazne čence prepovedal, in ji zažugal, da se ji ne bodo delili sv. sakramenti, in tudi pokopana da ne bo po cerkveno, ako se vsemu temu prej ne odpove.

Javim to svojim p. n. duhovnim bratom v morebitno porabo pri njih pastirstvu — pa tudi vsem tistim iz med sl. občinstva, ki so že morda na vražne limanice obsedeli, ali bi še lahko v nevarnost prišli. Zdi se mi s tem stvar od cerkvene strani v javnosti dokončana.

Miren, 24. avgusta 1881.

J. LUKEŽIČ, župnik

Kdor želi več

## Bezelskega dobrega vina

naravnega raznih let, po ceni kupiti, naj se obrne na E. A. Kohler v Brežicah na Stajerskem.

## Drogerija

Ant. Cabalarja se je preselila v ulico Caserma št. 6 nasproti nemške kavane. Blago za vsake potrebe in petrolej v hišah na trgu vojašnice.

## Važno gospodinjam!

Moj najboljši in izvrstni

## stroj za pranje in izžemanje



se skrbnim gospodinjam ne more dovolj priporočati. Daje pri prihrabi mnogo časa in materijala in z največjim varčevanjem najčistejše perilo, kakor se z roka nikoli ne more prirediti. Edino ženska zadostuje, da perilo srednje hiše v nekaterih urah popolnoma osuši. — Cena stroju z namiznim kolesom 15—20 gld., stroju za pranje z mahavnim kolesom 35—40 gld., stroju za pranje z mahavnim kolesom 15, 40, 45, 50 gld.

Daniel Schmid, Wien, Mariahilf, Stumpfergasse Nr. 49.

## Auerovo

najboljše barvilo za lasé za blekasto, rjavno in črno edino najboljše na kontinentu, s poročkom, da se po perne zneče, barva v 15 minutah in stalo, da se barva pri umivanju ne odmuri. Patent za Avstro-ogersko. Cena za karton tekočina za žebelkasto 4 gld. — za črno ali rjavico 3 gld. — z natančnim naznanilom, kako se ima rabiti 20 kr. več v gotovini ali s povzetjem.

## Koppitzinovo

najboljše sredstvo za ohranjanje kože zoper pršnin, reumatizem, kožne spušče, stare in nove rane, otekline, kakor tudi zoper vsako drugo zunanjo bolezen steklenice 1 gld. 20 kr. v gotovini ali s povzetjem, z ovitkom 20 kr. več. Mnogo sprisal leži na razgled pri M. Hrdlička, c. k. priv. lastnik na Dunaji, Wieden, Hauptstrasse št. 36, kamor naj se pošiljajo vsa naročila. (24-15)

## Ravnanje z vinom

se djansko uči v novo izdani knjigi z recepti, ktera obsega: navod k požlahtenju kislega, pustega naravnega vina, napravljanje vina brez grozdja; vina iz drozji (iz 100 litrov 1000 litrov) s pristavkom popolnoma zdravih snovi za ceno domačo pijačo, in fina vina v buteljke; dalje naredbo umetne prav dobre pijače iz sadu, vinskega ometa, ometa esence, žganja, rumu, likera, sadnih izlečkov, drozji, dišav, zdravilnih spiritoznih balzamo, mija, in nad 1000 trgovinskih stvari, ktere dajejo več ko 100% dobička. — Cena 3 gld. — Naročuje se z gotovim denarjem ali poštnim povzetjem pri: Marija Hrdlička, c. k. priv. lastnica, Wien, Wieden, Hauptstr. Nr. 36 I. Stock 34. (24-22)

Od c. k. av. namestništva potrjeni bureau za inserate in naznanila Vincencija Hrdlička, Dunaj, Wieden, Hauptstrasse 36. I. nadstropje se priporoča p. n. gospodi, bankam, denarnim zavodom in vsakemu trgovcu ali obrtniku v domačih in tujih deželah sploh za posredovanje pri naznanilih pod strogo tajnostjo!!! Inserati za vse koledarje in časnike se sprejemajo ceneje, kakor če se neposredno naročajo.

Kup in prodajo hiš, posestev in blaga vsake vrste, posredovanje pri denarjih in službah, pri ženskih posredbah itd. prevzame za inseriranje pod popolno tajnostjo bureau za inserate in naznanila Vincencija Hrdlička za vse časnike na svetu. (24-11)

Skladišče vsakevrstnih Singer-jevih ameriških šivalnih strojev.



Amerikanski Singerjevi stroji s poboljšanim mahavnim kolesom. Ti stroji so pridobili na vseh razstavah darila, so najboljše, in poročkom dajem za nje 8 let, akoprav Singer & Comp. za svoje samo 5 let garantira. Skladišče od Howaja, Wilsona, Weelera itd. Naročila iz dežel in poprave se cenó in natančno izvršujejo. Prodaja tudi in plačilne dele po 1 gld. na teden. Pritiklina, kakor šivanke, sukanec itd. po najnižji fabriški ceni. (12-11) Filip Battich, Aqedotto št. 23. Trst.

The Singer Manufacturing & C. New-York. Ako se plati vsak teden samo eden goldinar, dobi se Originalni

## Singer-jev šivalni stroj,

in to brez povišanja cene Poročstvo se daje za pet let, poduk na domu brezplačno.

G. NEIDLINGER, generalni agent

V Trstu, Corso, plača Modello.

Šivanke za Singerjeve šivalne stroje komad 3 kr. in tucat 30 kr. (13-1)

## ROČNI MLINI stiskalnice za grozdje

in za konzerve iz sadja.

Sesalke vseh vrst,

Plinovi motori

OTTOVI,

popolnejša in bolj ekonomična sistema.

Železne cevi,

Stavbeni stroji.

## SCHNABL &amp; C.

V Trstu via Carintia 17.

(20-13)

Najstarejša avstrijska zavarovalnica c. k. priv.

## Azienda Assicuratrice

v Trstu

ustanovljena v letu 1822 s poročstvom svoto nad osem milijonov goldinarjev

(ki so bili po predpisu V: 214 trgovinskega zakonika v zadnjem glavnem zboru dokazani, priporočila se za zavarovanje)

1. Zoper škodo po požarih na poslopih, fabrikah, pohištvi, zalogah z blagom, shrambah s poljskimi pridelki, kakor tudi na drugem premičnem blagu.  
2. Zoper škodo na polih po mokrem in suhem.  
3. Zavarovanje na človeško življenje v vseh razmerah.  
4. Zavarovanje zoper nesreče na životu in živjenju.

Azienda Assicuratrice, ki si je iz svojega ustanovljenja pridobila zaslužen dobro ime v avstrijski državi in zunaj nje, zavaruje po najcenejših vplačilih 1 najslabodnejših pogojih in daje se svojo poročstveno svoto p. n. občinstvu gotovo varnost.

Pozvedovanja vsake vrste radovoljno daje preglede brez plačila deli in zavarovalne ponudbe sprejema

vodstvo v Trstu

via S. Nicolo št. 4.

Kakor tudi zastopništva in glavna društvena opravništva v vseh večjih krajih avstrijske ogerške države in v Italiji. (12-9)

Ustanovljeno 1767.

## Albert Samassa

c. kr. dvorni zvonar

fabrikant strojev in gasilnega orodja

v Ljubljani.

## Ubrani zvonovi z upravo.

Vsake sorte gasilnice izvrstne sestave za občine, za gasilna društva v mestih in na kmetih. Hidroforni vozovi za vodo, vrtno škropilnice kakor drugo orodje in pripomočki zoper požare.

Crkveni svečniki in druge priprave z bronu.

Sesalke in orodje za vodovode.

Sesalke za vodnjake, za vinske in pivne sode in kadi, za drozganje, za gnojnice, za podzemeljske namene, za ročna in strojna dela. Dalje: kovinsko blago, cevi iz litega in kovanega železa s pritisklino, mehovi iz konopnine in gumiji itd. — po najnižjih cenah.

Občine in gasilna društva plačujejo lahko na obroke. (12-9)

22 svetinj.

## Vinske sesalke

(pumpe) najboljše sestave, pri shodu vinorejcev na Dunaji z državnim in enim zlatim darilom zaradi dobre izdelave odlikovane, s vso pritisklino; prave ameriške cevi z dveletnim poročkom, Mousseux, sodci, menjalne in kljunaste pipe, prehodne zaklopnice in vsi izdelki iz kovine pri Francu Syrony, Wien, III. Bezirk, Fasangasse Nr. 18. v lastnej hiši. (24-11)

## Jos. Svoboda,

lekar pri zlatem orlu v Ljubljani, Prešernov trg.

priloga lastno izdelane poslastice, ki so:

1. Vesoljna štupa za živino za konje, goveda, ovce in prasice, kadar nečije jesti, pičlem mleku itd. v zavitkih po 20 in 30 kr. — 2. Prava Franco-ova esenca, izvrstna domača pripomoček pri vseh boleznih v zelodcu steklenica po 10 kr. — 3. Svalki za čiščenje krvi, v skatlah po 20 kr. — 4. Balzam zoper ozeblino po 20 kr. — 5. Tinktura zoper bolečine zob po 10 kr. — 6. Štupa za pokončanje šurkov v zavezih po 20 in 35 kr. — 7. Salicilska ustna voda po 60 kr. in Salicilski zobni prah po 40 kr., sta najboljša sredstva za čiščenje ust in zob. — 8. Salicilska štupa zoper polne noge. — 9. Čudoviti balzam za vnanjo in notranjo rabo po 10 kr. — 10. Takozvani fjakaraki prah zoper kašelj, 20 kr. — 11. Balzam za gušo (krof), s tem se odpravi napihneni vrat, 50 kr. — 12. Konjska tekočina, s to se mažeje bolni konji — 13. Štupa za podgane, s tem se pomerje podgane in miši. — 14. Terpotčev sok, zoper bolezni v prsih in na pljučih. — 15. Santoninski celuloz zoper črve pri otrokih. — Potem selidilni prah, malinski sok itd. itd. Dobé se nadalje vsa najznamenitejša zdravila od blizo in od daleč, ribja mast, vino iz Malage za bolnike in ozdravljajoče, francovo žganje, in tudi natančno pripravljene homeopatske zdravila po najnižjih cenah. (15-6)

## Velika zmaga vednosti!

»Antiepileptikum« je sredstvo, uradno preiskovano, potrjeno in priporočeno po zdravniških strokovnjakih, popolnoma in jedro ozdraviti v vsakem slučaju najhujšo od vseh holerzi:

## Epilepsijo

(božjast)

In tudi vsakojake oslabljenost žitno. To zdravilo je velikega pomena za vse bolnike; uže na tisoče oseb mu ima zahvaliti pomoč. To je netajljiva resnica, katero je odločno priznalo mnogo domačih in tujih časnikov.

Antiepileptikum se razpošilja v zabojih s 6 steklenicami s priloženim podukom, proti pošiljavi 25 frankov in poravnanju poštnih stroškov.

Uspeh se garantira; samo v izrednih slučajih je potreba, zdravilo podvojiti.

Naročila gredo na glavno skladišče Dr. Krehner, Berlin, N. W. Brücken Allee 34. (10-5)

## Na sto tisoč ljudi

ve hvalo za lepa, goste lasé edino obstoječej c. kr. in kr. ogerško izključljivo privilegiranej

## Esenci

## za lasno in bradno rast,

ki tudi grinte brez sledu prežene, kakor k njej spadaljoč pristne pomadi iz štajerskih planinskih zelišč, ali orehek iz c. k. in kr. ogerški izključljivo privilegirane fabrike

## M. A. Herdlička

Na Dunaji, Wieden, Hauptstrasse, št. 36.

To nepresegljivo sredstvo je moja mnogo imenovana esenca za lasno in bradno rast, ki pri pravilni rabi in s prideto pomado štajerskih planinskih zelišč ali orehovim izlečkom uže v kratkem času celo na najbolj golih krajih napravi goste lasé prejšnje barve! Mnogo mladih mož ve hvalo za lepe polne brade moje esenci za lasno in bradno rast.

Če lasje le izpadajo, vpliva uže v osmih dneh, pri grintah uže po tridesetih dneh.

Prav nič škodljivo in najboljše barvilo za lasé »Koppitzin« (brez primešane svinca) ki barva v vseh barvah črno-rjavu, rjavu e 10 minutah pod poročstvom iz orehovega izlečka, tudi (v kozmetiki) pomado vplalčih, kakor tudi najbolj moja olja iz orehovega izlečka za barvanje lasno rast.

Moja es. in kralj. ogerška izključljivo priv.

Esenca za lasno in bradno rast

ozdravlja v vseh primerljajih bolne lasne korenike popolnoma in v najkrajšem času zagotavlja do najpogostejše starosti zelo goste lasé, vpliva prav prijetno na glavno kožo, brani od vsake gubitve in revmatične glavo-boli in odpravlja vse kožne nesnage. Resnica je, da je dobilo stotero oseb, ki so bile popolnoma brez brade ali plešaste, uže od enega do treh mesecev, v primeri tedaj v neverjetno kratkem času, lepo in gosto polno brado, ali goste polne lasé. Zadejajoče mnoge zahvalnice so razširjene.

Naročila naj se pošiljajo glavnej zalogi es. in kr. ogerški izklj. priv. esence za lasno in bradno rast

## Marije Ane Herdlička

c. k. in kr. ogeršk. izklj. posestnici prilegija

Wieden, Hauptstrasse 36 na Dunaji.

## Cenik:

1 velika alabastrova steklenica dvojno močne esence za lasno in bradno rast 3 gld. 51 kr.  
1 majhna 2 — — — — — 2 — — — — —  
1 alabastrova steklenica pristne pomade iz štajerskih planinskih zelišč 1 — 50 —  
1 alabastrova steklenica pristne pomade orehovega izlečka za obnovljenje las 2 — — — — —  
Pristno lasno barvilo »Koppitzin« za rubeče, črne, rujave, ali svitorujave št. 1 (plavo) št. 2 (rumeno) obe steklenici s pladnjema in krtačama velja 1 steklenica olja orehovega izlečka za obnovljenje las 1 — — — — —  
Pomada orehovega izlečka kosmetik v plačih — — — — — 50 —  
Naročila iz inozemstva ali domačih dežel se proti pošiljatelji ali porzeli ročno in naglo vrše.

Zavitek 30 kr. več. (24-22)